

40

Hvornår vælges imprægnering og modificering?

Simplificeret udgave af DS/EN 460
Ved dansk klima

Brugsklasse	Holdbarhedsklasse				
	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

Naturlig holdbarhed er tilstrækkelig

Naturlig holdbarhed er normalt tilstrækkelig, overvej træbeskyttelse

Træbeskyttelse anbefales normalt

Træbeskyttelse er nødvendigt

41

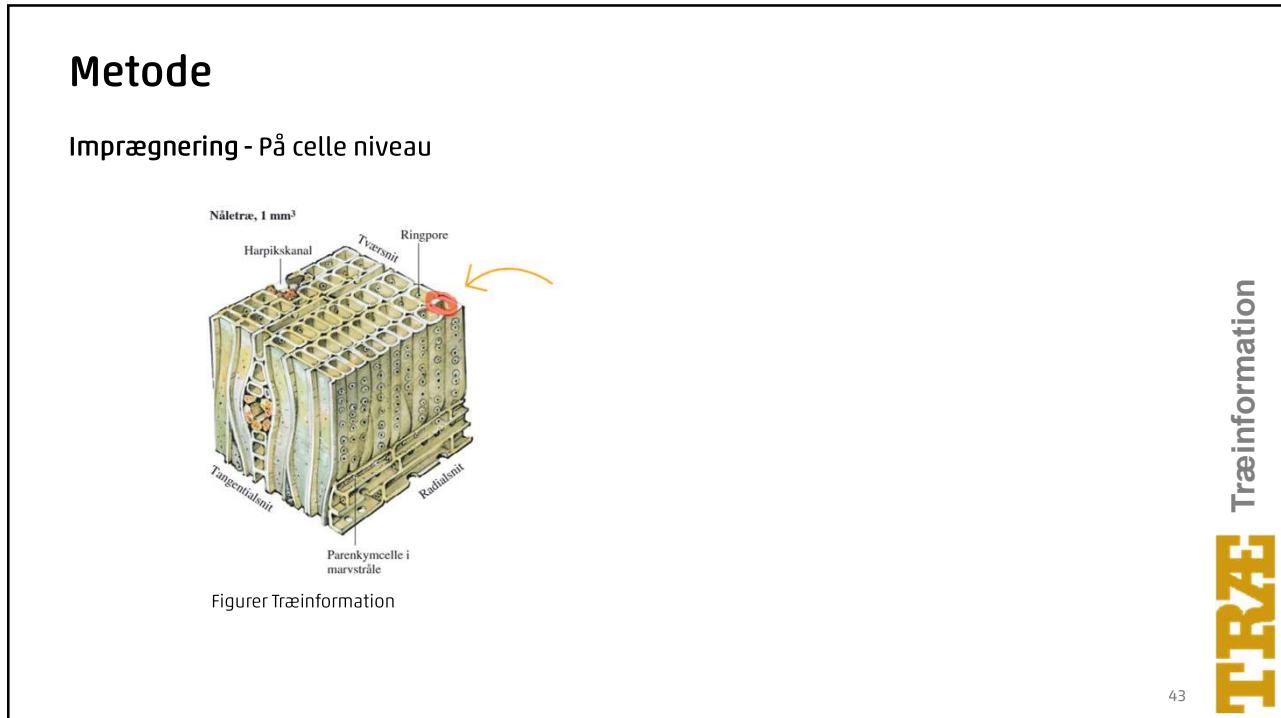
41

Typer behandling	
Imprægnering	Trykimprægnering Superkritisk imprægnering Brandimprægnering
Modificering	Acetylering Furfurylering Varmebehandling
Overfladebehandling	Maling Olie Brændt overflade Forpatinering

TRÆ Træinformation

42

42

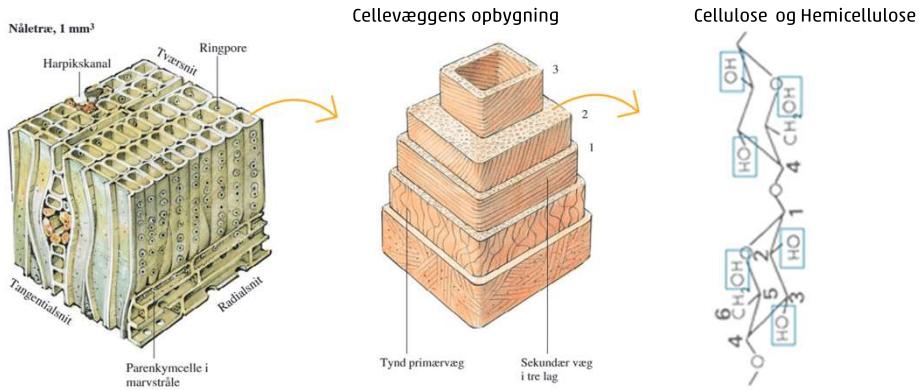
TRÆ Træinformation

43

43

Metode

Modificering - På molekyle niveau

Figurer Træinformation og Trada

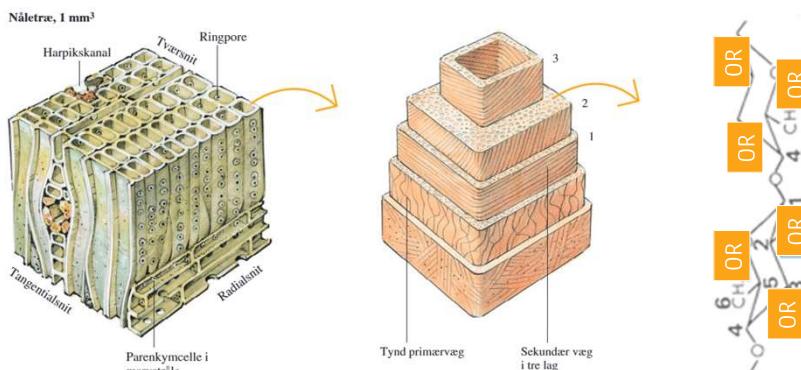
TRÆ Træinformation

44

44

Metode

Kemisk modificering

Figurer Træinformation og Trada

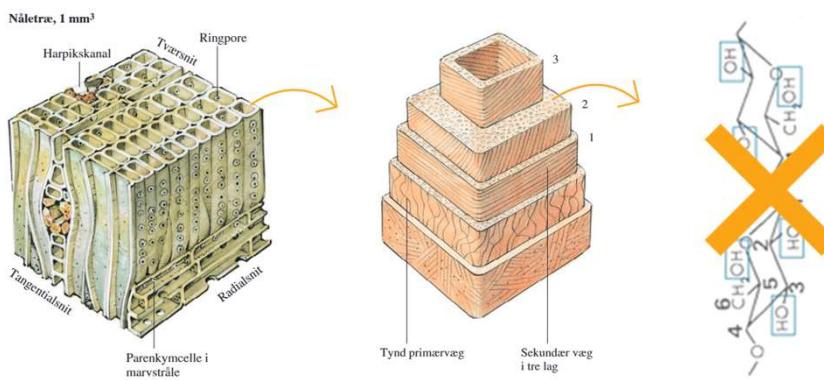
TRÆ Træinformation

45

45

Metode

Termisk modificering

Figurer Træinformation og Trada

TRÆ Træinformation

46

46

Trykimprægnering

47

Valg af træart - Imprægnerbarhed

Tabel 2 Fysiske egenskaber

Tabelbens værdier er middelværdi. Afstanden fra mindste- til storsteværdier kan meget vel være 50 % til begge sider for middelværdien. $U = \text{træfugtighed}, 1 \text{ N/mm}^2 = 1 \text{ MPa}$.

For de træarter, hvor styrketal ikke er opgivet, henvises til omtalen af den enkelte træart, hvor styrkeegenskaberne er sat i forhold til mere kendte træarter.

Træart	Densitet ved U = 0 %	Densitet ved U = 12 %	Trekstyrke i fibremning U = 12 %	Trekstyrke i fibretrenge U = 12 %	Bøjningsstyrke U = 12 %	Elasticitetsmodul (nedbøjning)	Hårdhedsstal for sandstrøje U = 12 %	Hårdhedsstal for sildstre U = 12 %	Svind fra frisk til absolut tor lidstand	Naturlig varighed overfor Svampe	Termitter	Imprægnerbarhed	Brugsklasse
	kg/m³	kg/m³	N/mm²	N/mm²	N/mm²	N/mm²	Janka N/mm²	Janka N/mm²	rad. %	tang. %	vol. %	Kerne-træ	Splint-træ
Nåletræ, den nordlige halvkugle													
Skovfyr	490	500-520-540	104	55	100	12000	30	—	4,0	7,7	12,1	3-4	S
Rødgræn	430	440-460-470	90	50	78	11000	27	18	3,6	7,8	11,9	4	S
Sitkagran	420	400-440-450	78	39	72	11000	35	23	4,3	7,5	12,2	4-5	S
Ådelgræn	410	410-440-450	84	47	73	11000	34	23	3,6	7,6	11,5	4	S
Dogr. Amer.	470	510-530-550	105	55	79	12500	37	32	4,4	7,4	12,3	3	S
Lerk, europæisk	550	470-600-650	107	55	99	13800	38	35	3,3	7,8	11,4	3-4	S
Lerk, sibirisk	640	650-700-755	125	65	111	14000	40	38	5,3	10,1	15,6	3	S
WRC (Thuja)	340	330-370-390	50	35	54	7900	30	16	2,4	5,0	7,6	2	S
Pitch pine	620	650-660-670	105	42	76	10000	32	28	4,5	7,4	12,2	3	M-S
Redwood	390	450	77	37	58	7900	32	18	2,4	5,0	7,7	2	S
Western hemlock	440	470-490-510	69	44	71	10500	43	24	4,3	7,9	12,4	4	S
Levtræ, den nordlige halvkugle													
Bog	680	690-710-750	135	62	123	16000	83	65	5,8	11,8	17,9	5	S
Eg	650	670-710-760	90	65	110	12500	69	53	4,0	7,8	12,2	2	M
Amer. hvideg	640	670-730-770	—	52	111	12300	69	60	5,5	9,8	15,6	2-3	M
Ask	650	680-700-750	165	52	120	13400	74	50	4,8	8,2	13,2	5	S
Amer. hvidask	640	680	—	53	109	12000	74	59	5,0	7,8	13,1	—	S
Elm	640	630-650-680	80	46	89	11000	64	51	4,6	8,3	13,2	4	S
Ahorn (Ær)	590	610-640-680	98	58	112	9400	67	52	3,0	8,0	11,6	5	S
Fuglekirsebær	570	630	98	50	95	11000	59	—	5,0	8,7	14,0	5	S
Amer. kirsebær	545	580	—	49	85	10300	—	42	5,3	7,3	12,3	5	S
Birk	610	640-660-670	137	51	147	16500	59	—	5,3	7,8	13,7	5	S
Avnbog (Hvidbog)	760	750-800-850	135	82	160	16200	89	—	6,8	11,5	18,8	5	S
Rødel	510	500-530-550	94	55	97	9700	44	29	4,5	8,3	13,4	5	S
Skovlinde	490	520-540-560	85	52	106	7400	31	—	5,5	9,1	14,9	5	S
Brevæsp (Poppel)	410	420-440-480	77	35	65	7800	32	29	5,2	8,3	13,8	5	S
Valnød	640	630-700-880	100	72	147	12500	70	—	5,4	7,5	13,4	3	S
Amer. valnød	570	550-620-660	—	52	101	12200	72	45	5,1	7,8	12,6	3	S
Rønme	720	720-740-800	136	73	136	11300	74	—	4,4	6,9	11,4	1-2	D

Kilder: Franz Kollmann, R. Wagenführ og Chr. Schreiber, J. B. Boutelje, R. Rydell, Cirad, Forest Products Laboratory og EN350-2.

Tabelforklaringer, se side 20-21.

48

48

Træbeskyttelsesstandarder

Europæiske standarder

DS/EN 351-1 (indtrængning og optagelse)

DS/EN 335-1 (anvendelsesklasser)

DS/EN 599-1 (effektivitet)

Nordisk Træbeskyttelsesråd

NTR Dokument nr.1

(nordiske træbeskyttelsesklasser
for let imprægnerbare træarter)

Biocidforordningen

EU krav for indholdsstoffer

49

Mærkning

Pakkemærkning

Tryktræ A/S
Trævej 25
xxxx Træsted

Tel zzzzzzzz
Fax yyyyyyyy

Imprægneringsmiddel: Press 300
Optagelse, kg/m³: Mindst 12,0
Indtrængningsklasse: NP5 jf. EN 351-1
del 1
Charge nr. og dato: 317/2009-04-20
Fiksering afsluttet: 2009-05-10
Farvekode: Gul

Dette parti er trykimprægneret i Danmark i henhold til NTR Dokument nr. 1:1998 og EN 351:2007, del 1, og kontrolleret i henhold til NTR Dokument nr. 3: 1998 og DS/EN 351-2:2007.

Imprægneret træ må ikke anvendes i direkte berøring med levnedsmidler eller foderstoffer.

Stykmærke

Tryktræ A/S

DK 2009

TRE Træinformation

50

50

Trykimprægnering - handelsvarer

- NTR klasse A
- NTR klasse AB
- NTR klasse M
- NTR klasse GRAN
- Uklassificeret

Foto Træinformation

TRE Træinformation

51

51

NTR klasse A

Anvendelse

Betydelig risiko for biologisk nedbrydning

Brugsklasse 4

Eksempler

Pæle i jord, træfliser, trapper, altandæk
m.m.

Bjælker i krybekældre, remme på grundmur

TRUE Træinformation

52

52

NTR klasse AB

Anvendelse

Konstruktioner utsat for vejr og vind.

Uden jord - eller vandkontakt

Brugsklasse 3

Eksempler

Udvendige beklædninger.

Havekomponenter over jord.

TRUE Træinformation

53

53

NTR klasse GRAN

Normmæssig "hybrid"

Max. 25 mm granbrædder imprægneret
efter klasse A proces

Anvendelse

Beklædninger uden store krav til varighed
eller med overfladebehandling

Brugsklasse 3, overfladebehandlet

Eksempler

Stakitbrædder , facader med
overfladebehandling

Foto Træinformation | 54

TRÆ Træinformation

54

NTR klasse M

Aktuel situation

Indeholder typisk kromholdige biocider,
som iht. EU's biocidforordning ikke må
anvendes i brugsklasse 5, og træet må
derfor hverken sælges eller distribueres i
Danmark (og EU)

Anvendelse

Trækonstruktioner i saltvand
Brugsklasse 5

Eksempler

Kajer, broer, pæle

Foto Træinformation

TRÆ Træinformation

55

Trykimprægneret træ FAQ

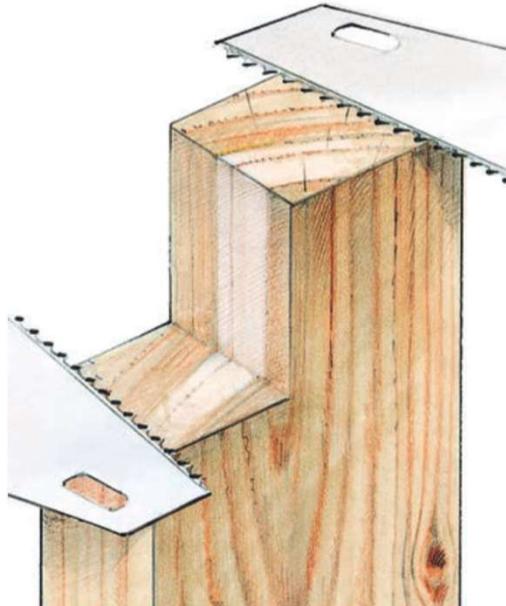
Levering: Drypfrit og fikseret. Max. 25% træfugt til professionelle.

Bearbejdning: Bør undgås. Efterbehandles med træbeskyttelsesmiddel mod råd og svamp. Evt. omimprægnering.

Tørring: Bør kun indbygges, når træfugt er <20%.

Skimmel: Forekommer efter uhensigtsmæssig tørring og lagring. "Sammenbrændt" træ bør undgås. Forringede brugsegenskaber.

Korrasjon: Brug egnet fastgørelse.

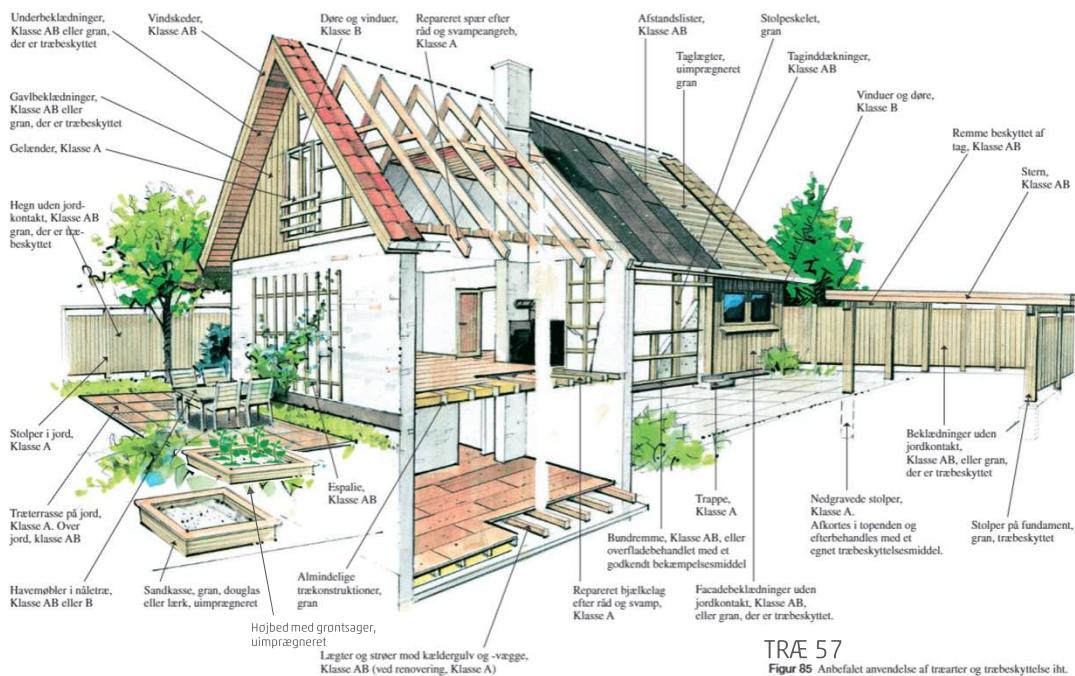

Figur Træinformation

TRÆ
Træinformation

56

56

TRÆ 57

Figur 85 Anbefalet anvendelse af træarter og træbeskyttelse iht. NTR-træbeskyttelsesklasses for bygningsdele i hus og have.

TRÆ
Træinformation

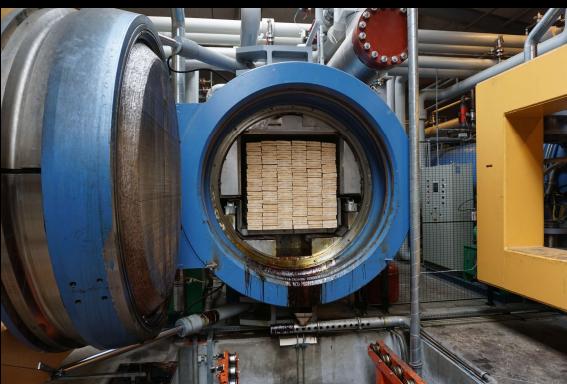
57

Superkritisk imprægnering

58

58

Produktion

Fotos Træinformation

TRÆ Træinformation

59

59

10

TRÆ Træinformation

60

Brandimprægnering

61

11

Udvaskning af brandimprægnering

62

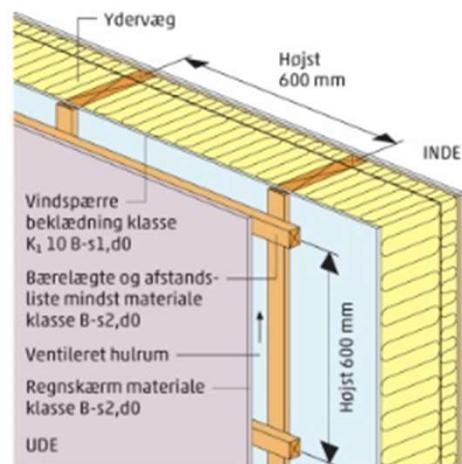
62

Brandimprægnering

Ophængningssystem

Eksempel med regnskærm af materiale
klasse B-s2,d0 og vindspærre beklædning
klasse K₁ 10 B-s1,d0

Figur 7.96 Regnskærm af materiale klasse B-s2,d0 med ophængssystem af brandimprægneret træ på træskelet-ydervæg.

Fra TRÆ 78

TRÆ Træinformation

63

63

Modificering

64

64

Acetylering

65

Acetylering

Foto Tricoya

Foto Accoya

TRE Træinformation

66

66

Furfurylering

67

67

Furfurylering

Foto Kebony - Havnevigen rækkehuse

TRÆ Træinformation

68

68

Varmebehandling

69

69

15

Varmebehandling

Foto Mikael Koch
Klöverbakken

Foto Mikael Koch
Klöverbakken

TRE Træinformation

70

70

Sammenligning

71

71

Lodrette facaders anslåede varighed

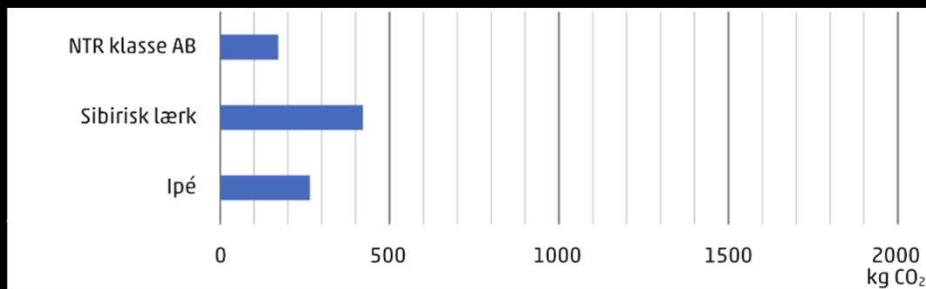
Træarter	Trækvalitet	Behandling	Anslået varighed
Fyr, gran, lærk	Handelsvare - kvinta eller bedre	Ubehandlet	>20 år
		Dækkende/laserende overfladebehandling	>50 år
		NTR klasse AB	>50 år
		NTR klasse AB +overfladebehandling	>60 år
Europæisk eg	Handelsvare, Kernetræ	Ubehandlet	>40 år
		Overfladebehandlet	>60 år
Western red cedar	Kernetræ af amerikansk oprindelse	Ubehandlet	>50 år
		Overfladebehandlet	>60 år
Teak	Urskovstræ	Ubehandlet	50-120 år

TRE Træinformation

72

72

Global warming potential - 30 år Træterrasser

TRE Træinformation

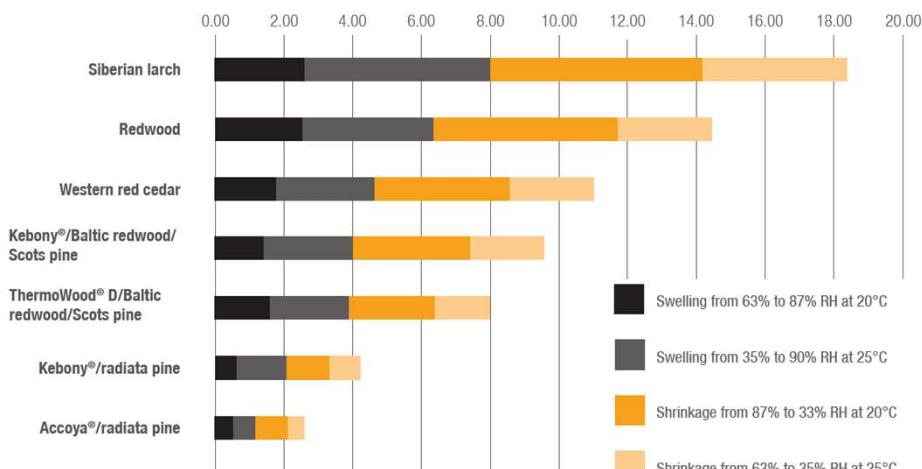
73

73

17

Stabilitet

Chart 1: The percentage of total swelling and shrinkage for five modified woods tested against reference species when exposed to changes in ambient conditions.

Trada

74

TRÆ Træinformation

74

Spørgsmål

TRÆ Træinformation

75

75